

Vinterskådning

Det finns mycket fågel att se under vintern i Skåne.

Den bästa skådningen har man på lokaler med mildt klimat.

Är vintern hård, så är snö- och isfria lägen att föredra.

Då går turen till hamnar, reningsverksdammar och åmynningar där fåglar koncentreras under bistra veckor.

Mikael Arinder

Fåglar i Skåne under vintern

Basutbudet under vintern utgörs av övervintrande sjöfåglar, gäss, vadare och rovfåglar. Här finns mycket att titta på, och tubkikaren kommer väl till pass. En del nordliga arter flyttar söderut till Skåne och går att se under vintern här nere: skär-snäppa, varfågel, berglärka, vinterhämppling, snösparv och lappsparv. Vissa vintrar förekommer även sidensvans och tallbit.

För årskryssarna är det alltid lockande att hitta årets första individ av en mängd

arter. Artportalen och larmsystemet Band är bra källor till var dessa finns. Ett axplock av årskryss som lockar: mindre sångsvan, stripgås, strandskata, dvärgbeckasin, toppskarv, rördrom, jorduggla, hornuggla, kungsfiskare, dubbeltrast, svart rödstjärt, strömstare, sädesärla, försärila och kornsparv.

Nästan varje vinter finns det något lite extra att titta på, och ofta stannar de ett tag på lokalen: rödhalsad gås, alförräddare, brednäbbad simsnäppa, kaspisk trut,



Berglärkan – en nordlig art som söker sig till Skåne om vintern. Foto: Mikael Arinder.

vittrut, svartnäbbad islom, stäppörn, större skrikörn, hökuggla, jaktfalk, bergtajgasångare, svarthalsad trast, vattenpiplärka eller dvärgsparv. Håll dig uppdaterad genom att följa Dagens fynd i Artportalen.

Planera din vinterrutt

För att hitta till lokalerna som omnämns nedan kan du söka på lokalens namn på <https://svenskafagellokal.se/regionalforeningar/skanes-ornitologiska-forening> eller slå upp dem i *Skånsk Skådarguide*. De allra flesta lokalerna är beskrivna.

Rapportera dina obsar på Artportalen samma dag som du varit ute. Då kommer dina obsar till glädje för andra skådare som kan bege sig till bra lokaler nästa dag.

En rutt i Nordvästskåne

I området kring Stureholm och Svedberga kulle finns det rovfåglar samt flockar med gäss och sångsvanar. Vegeåns mynning, Rönnen, Farhult & Jonstorp samt Stora

Hult strax norr om Vejbystrand är bra lokaler för övervintrande vadare. På Rönnen finns ofta pilgrimsfalk, och vid Vegeåns mynning är det lätt att se skäggmes i vassen. Vid Norra Häljaröd, Stenkrossen och Jonstorp finns bra vatten för svarthake- och gråhakedopping. Enkel- och dvärgbeckasin övervintrar ofta vid Vattenmöl- lan och Lerhamn. Vid såväl Ören nedanför Strandbaden som vid Lerviks hamn och området innanför Grytskären finns chans på skärnsnäppa, becksiner, rödbena, berg- lärka, vattenpiplärka och snösparv. Vid Ranarpsstrand ligger ett stenrev som är en fin lokal för änder. Strandängarna innan- för revet lockar övervintrande småfåglar som svart rödstjärt, snösparv och säv- sparv. Svarteskär strax utanför S:ta Toras väg i Torekov lockar med toppskarvar samt förbiflygande tobisgrisslor, lommar, doppingar och dykänder. Spana också ef- ter skärnsnäppor. I tången vid Torekovs hamn finns skärpiplärka, ängsplärka



Torekovs rev en vinterdag. Foto: Mikael Arinder.



Vinterhämplingar i Malmö hamn. Foto: Mikael Arinder.

samt ibland sädesärla och forsärla. Torekovs rev (nedanför Torekovs camping) är en utmärkt lokal för skärnsnäppa och rödbena. Sök på "Torekov havsbad" i Google maps för att hitta till stenrevet ute i havet. Skärnsnäpporna brukar hålla till längst ut och är lätta att se med tubkikare inifrån stranden. Dessutom ses skärpiplärka och ängspiplärka i tången. I Båstad hamn finns ofta någon kungsfiskare, lite doppingar, någon lom samt en stor flock med dykänder längs kusten mellan Båstad och Skummeslöv. Vid Rönne ås mynning i Ängelholm (sök på "Klitterhus" i Google maps) övervintrar änder samt vissa år rördrom, kungsfiskare och forsärla.

En rutt i Sydvästskåne

I utfyllnadsområdet kring Verkögatan i Norra hamnen i Malmö finns chans på jorduggla, berglärka, sånglärka, ängspiplärka, vinterhämpling, snösparv och lapp-

sparv. Havssulor fiskar i sundet utanför utfyllnadsområdet. Smådopping, salskrake och simänder ligger i dammarna öster om Verkögatan. Spana efter svart rödstjärt vid vedupplag i området. Ibland sitter pilgrimsfalk högt uppe på Cementas silo söder om Hemsögatan. I Malmö oljehamn och Sege ås mynning ses skäggdopping, smådopping, samt mängder med sothöns och änder, inklusive salskrake och bergand. På samma sätt attraherar Limhamns småbåtshamn änder och smådoppingar. Leta efter småfåglar bland upplagda båtar.

Vid Tygelsjö ängar övervintrar stora mängder simänder, gäss och svanar. Dessutom övervintrar pip-lärkor och lärkor. Runt Lilla Hammars näs och i Foteviken övervintrar stora mängder änder, framför allt bläsand. På Lilla Hammars näs finns snösparv och vissa år lappspärp. Pilgrimsfalk, och vissa vintrar även jaktfalk, jagar längs strandremsan mellan Klagshamn och

Lilla Hammars näs. Under snöiga och isiga vintrar är dock området ganska fågeltomt.

Falsterbokanalen attraherar mycket sjöfågel inklusive salskrake, skägg- och smådopping. Black är en bra vinterlokal för rödbena. Vattnen kring Falsterbonäset kan vara bra för änder under milda vintrar men är tomma under hårda vintrar. På västsidan, t.ex. utanför Skanörs hamn, kan man se flera doppingarter. Måkläppen brukar vara fin för ett antal övervintrande vadararter om vintern inte är för sträng. Här ute finns även vinterhämpling, snöparv samt vissa år berglärka.

En rutt i södra Skånes inland

I området mellan Börringesjön och Näsbyholm finns fina örnmarker. Kör runt och spana efter rovfåglar från småvägar. Åk gärna ut en dag med klart och lite blåsig väder. Detta lockar upp örnarna i luften. Strax nordost om Havgårdssjön, ef-

ter järnvägsövergången, ligger Punkt 106 som är en hög kulle precis väster om vägen. Spana efter örnar från punkt 106 och vid Sillesjö längs vägen mellan Gärdslov och Hönsinge, samt från parkeringsplatsen utmed vägen öster om Havgårdssjön strax söder om järnvägsövergången. En annan bra rovfågellokal är Näsbyholm – utmed den allékantade grusvägen nordväst om Näsbyholms säteri finns det en väl tilltagen parkeringsficka. Här kan man spana rovfåglar med tubkikare.

Vombs ängar, Vombsjöns ängar (väster om Vombsjön), Ilstorp, Karups ängar och Tågra/Flygrakan är bra för gäss, örnar och andra rovfåglar. Ibland ser man varfågel. Fälten nord och nordväst om Vombsjön brukar förutom gäss även locka sångsvanar.

Lunds reningsverksdammar lockar mängder med sothöns och änder, några smådoppingar och stundom någon vatten-



Vid Sillesjö kan man få se kungsörn. Foto: Mikael Arinder.

rall, kungsfiskare och forsärla under vintern. Här är lätt att skåda och fotografera.

Inne på gården vid van Dürens väg 47 i Lund finns en hög tuja där det övervintrar hornugglor. Dessa går att se och fotografera på dagen. I en tall precis sydost om Silvåkratornet vid Krankesjön brukar det sitta kattugglor som går att se på dagen.

Dammen och gödselhögen vid Flyinge Kungsgård attraherar trutar under vintern. Kaspisk trut ses regelbundet, och även medelhavstrut och vitvingad trut har setts. Parkera på parkeringsplatsen öster om kungsgården, och promenera genom gården bort till dammen och gödselhögen.

En rutt längs Sydkusten och Sydostskåne

Spana efter sädesärla, forsärla, rödbena, kärrsnäppa, gransångare, svart rödstjärt samt änder på följande lokaler: Stavstensudden, Smyge reningsverk samt hamnarna i Abbekås, Hörte, Smygehamn,

Gislövsläge, Trelleborg, Skåre och Ystad (småbåtshamnen, samt "världens ände" och Engelska bryggan vid Södra Dragon-gatans sydände).

Under vintern stödutfodras kornsparvar på "vinterfältet" (GPS 55.401450, 14.035017) vid Hammar (norr om gården som ligger längs landsvägen 700 meter sydost byn). Uppemot 100 ex kan då ses i flock på fältet eller i träden kring fältet.

I Simrishamns hamn görs regelbundet fynd av kaspisk trut och medelhavstrut, och tillfälligt vittrut, vitvingad trut och ismås. Änder och doppingar ligger i och kring hamnen och vid Tommarpsåns mynning.

Fyledalen är en utmärkt rovfågellokal. En av de bästa observationsplatserna ligger strax nordväst om Lyckås slott, längs vägen ner i Fyledalen. Där bokskogen tar slut på höger sida finns en liten kulle till höger om vägen. Härifrån ser man ofta kungsörn och glador i luften. Spana efter



Vittrut ses tillfälligt i Simrishamns hamn. Foto: Mikael Arinder.



Västra Hammaren, strax söder om Landön, en novemberdag. Foto: Mikael Arinder.

sittande örnar i de döda träden i dalkanten. Längre ner i dalen där grusvägen korsar Fyleån finns en annan fin observationsplats vid det f.d. tegelbruket.

En rutt i östra Skåne

Vid Haväng, Knäbäckens mynning och Juleboda finns nästan alltid storlom och vissa vintrar även svartnäbbad islom. Vid Knäcksdösen på Ravlunda skjutfält och vid Äspet i Åhus ses berglärka vissa vintrar. Äspet attraherar dessutom vattenpiplärka, skärpiplärka, vinterhämling och snösparv. Åhus hamn är kalla vintrar en utmärkt lokal för sjöfåglar och trutar. Leta också efter småfåglar i hamnområdet. Vid Yngsjö kapell övervintrar brun glada, kungsörn och havsörn. Parkera vid kapellet och spana västerut.

Om Valjeviken är isfri är detta en bra lokal för änder. Vid Skräbeån (vid och uppströms mynningen) ses strömstare och de flesta år även kungsfiskare. Under stränga

vintrar koncentreras änder till åmynningen. Vid Landöns hamn finns dykänder, särskilt under perioder med ostlig vind. Området kring Tosteberga och Landön är känt för sina stora flockar med gäss, och är också mycket bra för örnar. Havsörnarna ses bäst från Tosteberga bodar eller från Vannebergaholmen – det är inte ovanligt att se över tio exemplar samtidigt! De bästa fälten att spana gäss på ligger utmed vägen mellan Vanneberga och Landön, vägen mellan Vanneberga och Östra Ljungby, samt kring Trolle Ljungby. Spetsbergsgäss brukar kunna hittas, och rasen tundrasädgås är tidvis vanligt förekommande. Kungsörnar drar omkring. Ett annat fint område för gäss är området mellan väg 19 och väg 118 söder om Hammarsjön och ner till Vittskövle.

Mikael Arinder
mikael.arinder@telia.com